

Nacions americanes

Lelecció de nous governs d'esquerra en diversos països de Llatinoamèrica durant el 2006 sembla una reacció a les polítiques neoliberals i pro-ord-americanes desenvolupades per governs conservadors durant les últimes dècades. Això és el que constaten la majoria d'analistes consultats per aquest setmanari en els reportatges i entrevistes del dossier de portada. Però, al mateix temps, és evident que l'esquerra americana és cada vegada més heterogènia i, en general, més sòlida des d'un punt de vista democràtic. Michelle Bachelet, Evo Morales i Daniel Ortega han arribat al poder a Xile, Bolívia i Nicaragua mitjançant processos electorals nets. I Luiz Inácio Lula da Silva o Hugo Chávez han revalidat les seues victòries mitjançant les urnes. Les diferències entre ells, però, són clares: el populisme cridaner i il·luminat del veneçolà no té res a veure amb la revolució tranquil·la del brasiler, que ha sorprès molts per l'eficiència demostrada en els resultats econòmics, a pesar dels escàndols de corrupció. Ni tan sols Chávez i Morales, tan amics com són de fotografiar-se junts, són comparables si s'analitza l'origen dels seus vots i la seva política. Al primer, se li'n va la força per la boca, i l'altre actua més que no parla. Chávez guanya com un telepredicador, i Morales, com un líder indígena i indigenista.

Precisament, la fusió de les reivindicacions de l'esquerra i de les nacions indígenes és una de les novetats amb més futur a Llatinoamèrica. Se'n surti o no Evo Morales en la seua voluntat de recuperar l'orgull dels aimara alhora que els recursos naturals de Bolívia, és possible que el seu accés a la presidència siga un revulsiu per a altres polítics indígenes, encara que en altres països la diversitat de cultures i ètnies faça difícil que assolesquen el cap de l'executiu —un maputxe no serà president de Xile ni un aimara de l'Argentina, però podrien organitzar-se políticament i obtenir representació parlamentària—. És clar que aquests col·lectius, com tots, poden també picar l'ham de polítics poc honorats amb interessos foscos: el peruà Ollanta Humala —amb un currículum tenebrós que el feia, si més no, imprevisible— va protagonitzar fa uns mesos un intent de fusionar l'indigenisme de Morales i el populisme de Chávez que no va reeixir. A hores d'ara ja ha perdut la confiança dels indígenes a qui es va acostar per interès.

Tot plegat, però, indica que, en els estats americans on les comunitats indígenes representen una part important de la població, les seues reivindicacions culturals i etniconacionals busquen una via per manifestar-se i introduir-se en els poders de l'estat que els han ignorat durant segles. Aquesta és l'assignatura pendent de la nova —i cada vegada més normalitzada— esquerra americana.

Als nostres lectors

El gran dubte de l'esquerra americana és quin camí prendrà Cuba, ara que el castrisme —si més no el fidelcastrisme— s'acaba. Des de la *Perestroika* i la caiguda del Mur de Berlín, sabem que és del tot impossible de predir el ritme en què caurà un sistema polític comunista. I, per fer-ho més complex, el règim cubà té característiques singulars, derivades de la personalitat de Castro però també del clima del Carib i de la proximitat dels Estats Units, que el fan encara més imprevisible. Tot i la desconfiança que genera el "socialisme a crits" del president veneçolà, els recursos naturals que controla Hugo Chávez podrien permetre a Cuba fer una transició a l'estil xinès. Però aquest model no és ideal, de fet, Pequín s'obre al mercat, no a la democràcia. Hauria de ser a l'inrevés.

Alex Milian

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.
Carrer Sant Ferran, 12. 46001 València.
Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.
Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Almudaina, 8 entresòl-dreta.
07001-Palma de Mallorca.
Telèfon i Fax: 971 720 763.

Adreça Internet:

<http://www.eltemps.cat>

Corren electrònic: eltemps@eltemps.net

Subscripcions: 902 131 025.

Edita: Edicions del País Valencià, SA.

Editor: Eliseu Climent.

Director: Àlex Milian.

Coordenador: Jaume Monzó.

Redacció de València: Núria Cadenes, Víctor Maceda,

Jesús Prats (fotografia) i Rosa Serrano (documentació).

Redacció de Barcelona: Enric Rimbau (cap de redac-

ció), Gemma Aguilera, Lluís Bonada i Xevi Camprubí,

Gemma Morales (secretària de redacció).

Redacció de Palma: Miquel Payeras.

Producció: Josep Agustí i Laia Carreras (correcció lin-

güística), Miquel Benítez (escàner i portada), Vanessa

Prieto (maquetació i gràfics).

Rubriques: Francesc-Marc Àlvaro, Sebastià Alzamora,

Oriol Amat, Toni Arbonés, Joan-Anton Benach, Xavier

Bru de Sala, Toni Canyís, Muriel Casals, Agustí

Colomines, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume

Fàbrega, Llibert Ferri, Josep Gifreu, Alex Gorina, Marnel

S. Jardí, Alfons Llorenç, Julio A. Mané, Glòria Marcos,

Joan Marí, Pere Martí, Ricard Mas, Andreu Mas-Colell,

Joan F. Mira, Lluís Montserrat, Joan Nebot, Enric Oller,

J. J. Pérez Benlloch, Marta Pessarodona, Pilar Rahola,

Josep Ramoneda, Ferran Sàez Mateu, Joan de Sagarra,

Sebastià Serrano, Josep Maria Terricabras, Ramon

Tremosa, Eva Vila, Vicenç Villatoro, Xavier Vinader.

Corresponsals: Ferran Casas (Madrid), Macià

Claramunt (Castelló), Míriam Díez (Roma), Joan Lluís

Ferrer (Eivissa), Carla Fíbla (Rabat), Pere Habet

(Catalunya Nord), Victòria Jiménez (Londres), Carles

Marqués (Menorca), Octavi Martí (París), Anna Sàez

(Lleida), A. V. Santamaria (Alacant), Marc Segalès

(Andorra).

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,

Albert Balanzà, Vicenç Batalla, Oriol Bohigas, Miquel

Calvet, Violeta Camarasa, Laia Campos, Alexandre

Carbó, Gemma C. Serra (Berlín), Antoni Castel, Alfons

Cervera, Elisau T. Climent, Joan Colomer, Joan Corbera,

Oriol Cortacans, Martí Crespo, Miquel Àngel Díaz,

Daniel Díez Esculies, Júlia Esbert, Enric Faura, Laia

Fernández, Laia Forés (Brussel·les), Mireia Garolera

(Nova York), David Garrido, Roser Gasol, Salva

Giménez, Pere Gimferrer, Paco Gisbert, Dani Gómez

(País Basc), Andreu Gomila, Ricard González, Gani

Jakupi, Jordi Llaonart (Kuwait), Maite Insa, Josep Enric

Llebot, Rossanna Melià, Ricard Mir (Jerusalem), Joan

M. Oleaque, Pelai Pagés, Aida Palau, Oscar Palau,

Montse Palau, Toni Payà, Juli Peretó, Carles Pont,

Federico Rivas (Buenos Aires), Lali Sandiumenge (el

Caire), Cristina Simon, Eva Tarragona, Jordi Tejel,

Violeta Tena, Sergi Vicente (Pequín)

Assessor editorial: Salvador Cot.

Traductors: David Egea (alemany), Yolanda Girao (ita-

lià), Maite Insa (anglès i francès).

Col·laboradors gràfics: Agencia Efe, Tina Bagué, Joan

Celià, Fer, Rafa Gil, José Luis Iniesta, Vicente A.

Jiménez, Salvador Llosà, Glòria Matamala, Jordi Play.

Disseny: Vanessa Prieto.

Disseny capçalera: Enric Satué.

Foto portada: Reuters.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido, Josep Soler i Eva

Hernández (Barcelona). Tel.: 932 384 262. Margalida

Mateu (Palma). Tel.: 971 720 763

Subscripcions: Quica Sena.

Administració: Susanna Alacreu, Assumpció Palau i

Pilar Martí.

Fotomecànica i impressió: Signo Gráfico S.L.

Alboraia (Horta).

Dipòsit legal: V-853-1984.

Preu a la Catalunya Nord: 3,04 euros.

(S'hi inclouen les despeses de transport)

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà,

ja siga mecànic, fotoquímica, electròptica, magnètica, de fotocòpia,

o qualsevol altre, sense permís de l'editor.